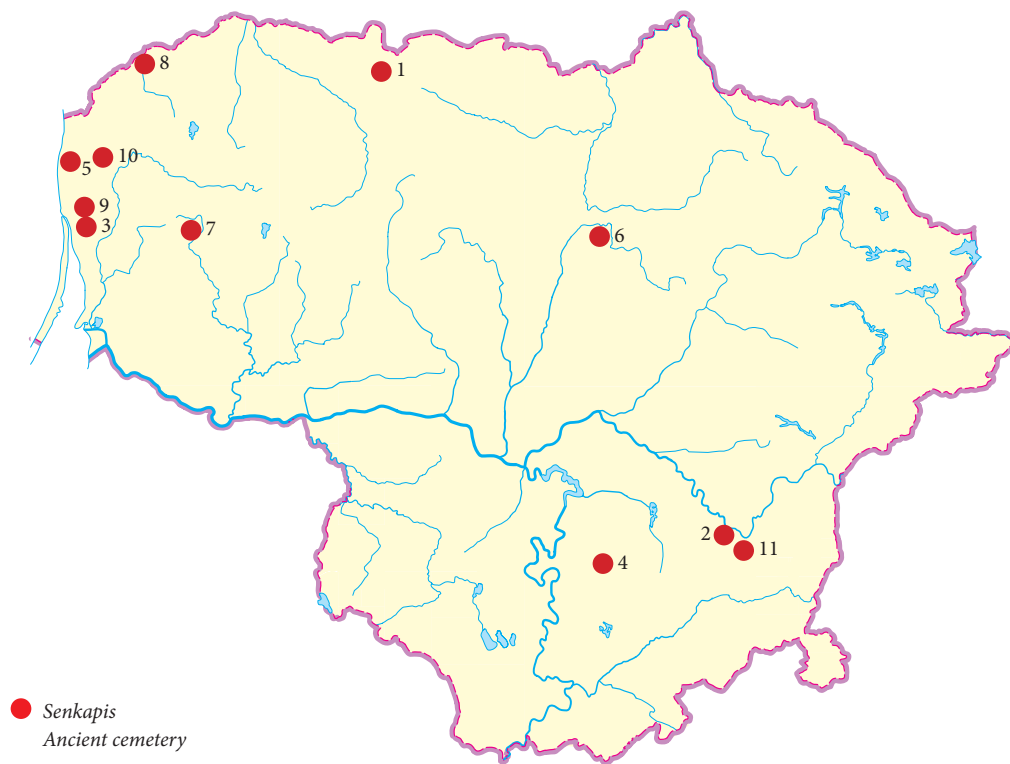

V. Senkapiai Old cemeteries

1. *Apušrotas*
2. *Grigiškės (žr. I)*
3. *Jakai*
4. *Jurgionys*
5. *Kuniškiškiai*
6. *Panevėžys*
7. *Rietavas (žr. VII)*
8. *Skuodas (žr. IX)*
9. *Slengiai*
10. *Tinteliai*
11. *Vilnius*

Asta Gerbutavičiūtė,
Ramūnas Šmigelskas

I Pasaulinio karo vokiečių karių kapinės Panevėžyje

1915 m. vokiečių armijai užėmus Panevėžio miestą, dabartinė J. Balčikonio gimnazija (Respublikos g. 47) buvo paversta karo lauko ligonine. Mokyklos sklype, skirtame sodui, įrengtos kapinės mirusiesiems nuo sužeidimų laidoti. 1918 m. vokiečių armijai pasitraukus, pastatas vėl gražintas mokyklai, kapinės sutvarkytos. 1947 m. balandžio 22 d. Panevėžio miesto Vykdomojo komiteto nutarimu nutarta kapines likviduoti, žemės sklypą atiduodant mokyklai. Kapinių teritorija išlyginta ir šioje vietoje įrengtas gimnazijos stadionas.

2005 m. stadione vykdyti archeologiniai tyrimai. Jų metu ištirtas 4070 m² plotas, surasti 832 vokiečių karių palaikai (*ATL 2005 metais*, V., 2006, p. 134–135). Nustatyta, kad kapinėse laidoti ne tik kariai, bet ir ligoninės personalas. Tyrimų metu liko netirta centrinė stadiono vieta, kur buvo nutiesta šiluminė trasa.

2010 m. nuspręsta išmontuoti šiluminę trasą ir pastatyti naują stadioną. Išmontavus senąją šiluminę trasą, jos vietoje buvo vykdomi archeologiniai tyrimai. Ištirta 2x42 m dydžio perkasa (bendras tyrimų plotas 84 m²). Sklypo teritorijos V dalyje apie 1,6–1,7 m gylyje rasti septyni 17–45 m. amžiaus vyrų palaikai, kai kurie su metaliniais rankų ar kojų įtvaisais. Kape 838 kaklo srityje rastas kryželis. Vienas palaidojimas buvo su kulnakaulyje įstrigusia skeveldra. Taip pat rastas emaliuotas basonas.

Archeologinių tyrimų metu rasta keletas pavienių žmonių kaulų iš anksčiau suardytų

kapų. Kai kurie kaulai su amputacijos žymėmis.

Po šių archeologinių tyrimų Panevėžio J. Balčikonio gimnazijos stadione buvusios I Pasaulinio karo vokiečių karių kapinės yra visiškai ištirtos. 2005 ir 2010 m. tyrimų metu iš viso rasti 839 palaikai, kurie perlaidoti Klaipėdos vokiečių karių kapinėse.

The First World War German military cemetery in Panevėžys

The excavation of the First World War German military cemetery in the J. Balčikonis Gymnasium stadium at Respublikos St. 47, Panevėžys, the bulk of which was excavated in 2005, was completed in 2010. After excavating a 2 x 42 m trench (84 m²) at the site of a heating line that was being removed, the remains of seven 17–45 year-old males were discovered. A total of 839 remains, which were reburied in the German military cemetery in Klaipėda, were found during the 2005 and 2010 excavations.

Rytis Jonaitis, Irma Kaplūnaitė

Tyrimai Vilniuje, Bokšto gatvėje 6

2010 m. LII MTS ekspedicija tęsė tyrimus sklype Bokšto g. 6 Vilniuje, pradėtus 2006 m. (žr. *ATL 2008 metais*, V., 2009, p. 149–157; *ATL 2009 metais*, V., 2010, p. 137–140). Šiais metais tyrimai vykdyti sklypo V kieme, kur iš viso ištirti 3 plotai, suskirstyti į 19 perkasų (1 pav.). Bendras tyrimų plotas buvo 787 m², iš kurių plotą 1 sudarė 175 m², plotą 2 – 536 m² ir plotą 3 – 75 m².

Plotas 1 tirtas V kiemo P dalyje, palei korpusą 2, vidiniame šio korpuso kieme. Plo-